

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore

BILTEN ZA PRAĆENJE SUŠE PRELIMINARNA ANALIZA /januar 2023.godine

U januaru je srednja temperatura vazduha bila u kategoriji štoploč i švrlo toploč, dok je količina padavina bila u kategoriji šekstremno ki-noč, švrlo ki-noč i ški-noč, a u Ulcinju u kategoriji šnormalnoč (www.meteo.co.me, praćenje i ocjena klime).

STANDARDIZOVANI INDEKS PADAVINA

SPI 1,2, 3 analiza akumuliranih padavina tokom 1,2 i 3 prethodna mjeseca

Sjeverni region:

PLJEVLJA: Od druge dekade januara padavine su bile gotovo svakodnevne, sa ukupnom mjesečnom količinom znatno većom od prosjeka, pa je i **SPI1** gotovo svakodnevno bio pozitivan. Najveći dio mjeseca se nalazio u klasi **normalno vlažno**, zatim u klasi umjereno i na kraju mjeseca u klasi vrlo vlažno. **SPI2** je svakodnevno bio pozitivan, do treće dekade januara u klasi **normalno vlažno**, potom je rastao i na kraju mjeseca se nalazio u klasi vrlo vlažno. **SPI3**, koji je od kraja novembra bio negativan i svojim vrijednostima ukazivao na tromjesečno blago pogoršanje uslova vlažnosti površinskih slojeva tla (**normalno suvo** do 16.01.), od oko sredine januara je počeo brzo da raste i njegovim krajem je bio na granici između klase umjereno i vrlo vlažno. Porast vrijednosti ova tri indeksa u januaru govori da je došlo do značajnog povećanja vlažnosti površinskih slojeva tla.

ŽABLJAK: I na žabljaku je u januaru ostvaren veliki suficit padavina. **SPI1** je bio sa pozitivnim vrijednostima, osim dva dana sredinom mjeseca. Njegovim većim dijelom se nalazio u klasi **umjereno vlažno**, a zadnju sedmicu mjeseca i u klasi vrlo vlažno. **SPI2** i **SPI3** su svakodnevno imali pozitivne vrijednosti, do polovine mjeseca su bili u klasi **normalno vlažno**, a potom su, zbog velikog priliva padavina, brzo rasli i **SPI2** se zadnjih dana januara nalazio u klasi ekstremno vlažno, a **SPI3** u klasi vrlo vlažno. Stanje vlažnosti površinskih slojeva tla se nastavilo popravljati, odnosno došlo je do značajnog povećanja sadržaja zimske rezerve vlage u površinskim slojevima tla.

KOLAŠIN: **SPI1** je većim dijelom mjeseca bio u klasi **normalno vlažno**, ali je uslijed priliva većine padavina u drugoj polovini mjeseca brzo rastao i u trećoj dekadi je bio u klasi umjereno vlažno, dok je **SPI2** većim dijelom mjeseca bio u klasi **umjereno vlažno** - sa većim porastom krajem mjeseca i približavanjem klasi vrlo vlažno. **SPI3** je do pred kraj druge dekade bio u klasi **normalno vlažno**, od kada

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore

je nadalje bilježen njegov vrlo brzi rast - kratkotrajno prelazak u klasu umjereno vlažno, a onda brzo i u klasu vrlo vlažno (do +1,87). Svi SPI pokazatelji vlažnosti govore o brzom povećanju sadržaja vlage u tlu tokom januara.

Centralni region:

PODGORICA: SPI1 je većinom januara bio u klasi **normalno vlažno** i tek je njegovim krajem prešao u klasu umjereno vlažno. SPI2 je dominantno bio u klasi **umjereno vlažno**, dok je SPI3 do treće dekade bio uglavnom u klasi **normalno vlažno**, uz brži porast vrijednosti od polovine mjeseca, da bi u trećoj dekadi prešao u klasu vrlo vlažno. Sva tri indeksa govore o brzom povećanju sadržaja vlage u tlu.

NIKŠIĆ: SPI1 se do kraja druge dekade nalazio u klasi **normalno vlažno**, a zatim je uslijed priliva velike količine padavina u drugoj polovini mjeseca, prešao i do njegovog kraja ostao u klasi umjereno vlažno. SPI2 je do pred kraj druge dekade bio većinom u klasi **umjereno vlažno**, a zatim je prešao u klasu vrlo vlažno, dok je SPI3 istovremeno najduže bio u klasi **normalno vlažno**, potom nakratko u klasi umjereno i do kraja mjeseca u klasi vrlo vlažno. Sva tri indeksa pokazuju da je od sredine januara došlo do brzog i većeg povećanja sadržaja vlage u zemljištu.

CETINJE: Uslijed nedostatka padavina prvom polovinom januara vrijednosti SPI1 su opadale do druge dekade. Nekoliko dana je bio i sa negativnim vrijednostima, ali je većinom pripadao klasi **normalno vlažno**, dok je zadnjih dana mjeseca brže rastao i prešao je u klasu umjereno vlažno. SPI2 i SPI3 su do treće dekade bili u klasi **normalno vlažno**, sa većim vrijednostima, a zatim do kraja mjeseca u klasi umjereno vlažno (do +1,36 i +1,38). Prema vrijednostima ova tri indeksa, sadržaj vlage u zemljištu je nakon kratkoročnog manjeg pogoršanja popravljen, sa prisutnom tendencijom daljeg povećanja na kraju mjeseca.

Južni region:

BAR: Ako se izuzme kratkoročno pogoršanje uslova vlažnosti u drugoj dekadi januara, SPI1 je većinom mjeseca bio u klasi uslova **normalno vlažno**. SPI2 je tako i većinom bio u klasi **normalno vlažno**, ali je bilo perioda kada se nalazio i u klasi umjereno vlažno, dok je SPI3 do kraja druge dekade stalno bio u klasi **normalno vlažno**, a potom u trećoj u klasi umjereno vlažno. Prema ova tri indeksa, stanje vlažnosti površinskih slojeva tla u januaru je bilo zadovoljavajuće i ožime poljoprivredne kulture koje na ovom području nijesu prekidale vegetaciju, mogle su optimalno da zadovolje svoje potrebe za vodom.

SPI 6, 9, 12 analiza akumuliranih padavina tokom 6, 9 i 12 prethodnih mjeseci

Sjeverni region:

PLJEVLJA: SPI6 i SPI9 su tokom januara bili u klasi **normalno vlažno**, s tim –to su do polovine mjeseca imali manje pozitivne vrijednosti, od kada, nadalje, dolazi do njihovog brzog porasta, i na kraju januara su bili na granici klase umjereno vlažno, –to je pokazatelj pove anja vlažnosti i u dubljim slojevima tla. Sli no se pona–ao i SPI12, koji je u prvoj polovini mjeseca imao vrlo male negativne vrijednosti, a u drugoj polovini je brzo rastao i ve inom bio u klasi **normalno vlažno**.

ŽABLJAK: SPI6 i SPI9 su ve im dijelom januara bili u klasi **normalno vlažno**. U drugom dijelu mjeseca su brzo rasli, pa je zadnjih dana januara SPI6 ve bio u klasi vrlo vlažno, a SPI9 u klasi umjereno vlažno, kao i SPI12. Ovakve vrijednosti i klase SPI 6,9,12, upu uju na zna ajno pove anje nivoa kako nadzemnih, tako i podzemnih voda.

KOLAŠIN: SPI6 je cijelog mjeseca imao visoke vrijednosti, ve inom je bio u klasi **vrlo vlažno**, a od kraja druge dekade u klasi ekstremno vlažno. SPI9 je iz klase **normalno vlažno**, u kojoj je uglavnom bio do sredine januara, brzo pre–ao u klasu umjereno vlažno, zatim u tre oj dekadi u klasu vrlo i krajem mjeseca u klasu ekstremno vlažno. SPI12 je do kraja druge dekade bio u klasi **normalno vlažno**, a potom u klasi umjereno vlažno. Prema januarskim vrijednostima SPI6,9,12 nastavljeno je brzo pove anje nivoa nadzemnih i podzemnih voda, odnosno sadrflaja koli ine vlage i u dubljim slojevima zemlji–ta.

Centralni region:

PODGORICA: SPI6 je do kraja druge dekade januara dominantno bio u klasi **vrlo vlažno**, a potom do kraja mjeseca u klasi ekstremno vlažno. SPI9 je do tre e dekade ve inom bio u klasi **normalno vlažno**, a zatim je pre–ao u klasu umjereno, pa u klasu vrlo vlažno. SPI12 se cijelog mjeseca nalazio u klasi **normalno vlažno**, ali su i njegove vrijednosti, zbog priliva ve e koli ine padavina, od polovine mjeseca po ele brzo da rastu, pa je zadnjeg dana januara pre–ao u klasu umjereno vlažno (+1). Vrijednosti sva tri indeksa upu uju da je osim pove anja sadrflaja vlage u povr–inskim slojevima tla, do–lo i do ve eg porasta nivoa kako nadzemnih, tako i podzemnih voda.

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore

NIKŠIĆ: **SPI6** se do pred kraj druge dekade nalazio u klasi **normalno vlažno**, a potom je pre-ao u klasu umjereno vlažno. **SPI9** je u prvoj dekadi januara imao male negativne vrijednosti klase normalno suvo, koje su u drugoj dekadi polako rasle, u tre ojoj brfle i ve inom mjeseca se nalazio u klasi **normalno vlažno**. **SPI12** je od vrijednosti -0,86, koju je imao 1. januara, postepenim rastom do kraja mjeseca, 31. januara, dostigao vrijednost +0,28. Iz klase **normalno suvo**, pre-ao je u klasu normalno vlažno po etkom tre e dekade i prvi put poslije dugog vi-emjese nog perioda je opet bio pozitivan, -to mo fle biti pokazatelj prestanka i "nevidljivih" posljedica prethodno duge i jake su-e na ovome podru ju.

CETINJE: **SPI6** i **SPI9** su prve dvije dekade bili u klasi **normalno vlažno**, a potom je **SPI6** pre-ao nakratko u klasu umjereno, a onda u klasu vrlo vlažno, dok se **SPI9** zadržao u klasi umjereno vlažno do kraja mjeseca. **SPI12** je nakon dugog perioda, sredinom januara opet bio pozitivan i pripadao je klasi **normalno vlažno**, -to je jedan od pokazatelja da na ovom podru ju vi-e nema ni "nevidljivih" uticaja prethodno prisutne duge i jake su-e.

Južni region:

BAR: **SPI6** i **SPI9** su do tre e dekade bili u klasi **normalno vlažno**, a zatim u klasu umjereno vlažno i na kraju januara su imali vrijednosti kao s kraja decembra ó stanje vlažnosti se nije pogor-alo. Od sredine januara je i **SPI12** nakon dugog vremena opet bio pozitivan i nalazio se u klasi **normalno vlažno**, -to mo fle biti pokazatelj zavr-etka preostalih "nevidljivih" uticaja do skoro prisutne duge i jake su-e.

ZAKLJUČAK:

Na osnovu praćenja i analize vrijednosti SPI (1,2,3,6,9 i 12):

Pljevlja ó izražen suficit padavina, pove anje sadržaja vlage u zemlji-tu ó nema tendencije razvoja su-e

Žabljak ó izražen suficit padavina, pove anje sadržaja vlage u zemlji-tu ó nema tendencije razvoja su-e

Kolašin ó izražen suficit padavina, pove anje sadržaja vlage u zemlji-tu ó nema tendencije razvoja su-e

Podgorica ó suficit padavina, pove anje sadržaja vlage u zemlji-tu ó nema tendencije razvoja su-e

Nikšić ó izražen suficit padavina, pove anje sadržaja vlage u zemlji-tu ó nema tendencije razvoja su-e

Cetinje ó suficit padavina, pove anje sadržaja vlage u zemlji-tu ó nema tendencije razvoja su-e

Bar - suficit padavina, pove anje sadržaja vlage u zemlji-tu ó nema tendencije razvoja su-e

ANALIZA UTICAJA SUŠE

U Crnoj Gori u januaru nije bilo suše. Ostvaren je suficit padavina u cijeloj zemlji i prema analiziranim vrijednostima SPI indeksa, više nije bilo prisustva i uticaja kako vidljivih, tako nevidljivih posljedica, do skoro u većini krajeva prisutne, duge i jake suše. Nivoi nadzemnih i podzemnih voda su rasli, a sadržaj vlage u svim slojevima tla je nastavio značajno da se povećava drugom polovinom mjeseca. Do oko sredine januara desilo se kratkotrajno pogoršanje vlažnosti površinskih slojeva tla (SPI1), međutim, u ovo doba godine ono nije imalo značaja ili uticaja na poljoprivredne kulture koje se većinom u ovom mjesecu nalaze u fazi biološkog zimskog mirovanja. Mofe se reče i da su rezerve zimske vlage u zemlji-tu značajnije povećane u januaru, najviše u Kolašinu, Fiabljaku, Podgorici i Pljevljima, zahvaljujući emu i vegetacija na proljeće moći optimalno da zadovolji svoje početne potrebe za vodom.